

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000234

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-02-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юзвенко Віолетта Сергіївна

2. Violetta S. Yuzvenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5562-4406

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 25-03-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державне некомерційне підприємство "Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин Міністерства охорони здоров'я України"

Код за ЄДРПОУ: 22863747

Місцезнаходження: Кловський узвіз, Київ, 01021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11901

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.61.11, 76.29.37, 76.29.37.13

Тема дисертації:

1. Вплив порушень сну на динаміку маси тіла в осіб з інсулінорезистентністю
2. The Impact of Sleep Disorders on Body Weight Dynamics in Individuals with Insulin Resistance

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена актуальній темі сучасної медицини – дослідженню порушень сну у пацієнтів, які мають інсулінорезистентність на тлі надмірної маси тіла та/або ожиріння, а також вивченню впливу синдрому обструктивного апное сну (СОАС) на гормональне здоров'я чоловіків. Особливу увагу у дослідженні приділено вдосконаленню ранньої діагностики та прогнозуванню прогресування СОАС шляхом аналізу патофізіологічних показників, пов'язаних з ожирінням та інсулінорезистентністю. Одержані результати розширюють уявлення про механізми, що лежать в основі взаємозв'язку між порушенням дихання під час сну, метаболічними змінами та системними проявами ожиріння. Це, у свою чергу, відкриває перспективи для удосконалення методів раннього виявлення СОАС, стратифікації ризиків за метаболічним профілем та впровадження персоналізованих підходів до ведення пацієнтів із коморбідними станами, включно з інсулінорезистентністю та надмірною масою тіла. Метою дослідження було оптимізувати

діагностику та лікування синдрому обструктивного апное сну та асоційованих з ним серцево-судинних факторів ризику у пацієнтів з інсулінорезистентністю шляхом комплексного вивчення взаємозв'язку між розладами сну та гормонально-метаболічними порушеннями на тлі динаміки маси тіла. Для досягнення мети дослідження була поставлена низка завдань, а саме: 1. Оцінити частоту порушень сну і встановити ступінь тяжкості СОАС у осіб з інсулінорезистентністю за даними об'єктивних та суб'єктивних методів досліджень; 2. Встановити рівень забезпечення вітаміном D у пацієнтів з різним ступенем тяжкості СОАС; 3. Визначити вплив та взаємозв'язок між обструктивним апное сну (залежно від форми тяжкості) та рівнем тестостерону в чоловіків із надмірною масою тіла та ожирінням та оцінити ефективність CPAP терапії у таких пацієнтів; 4. Вивчити рівень фракталкіну (ФКН/СХ3СL1) у пацієнтів з ожирінням, цукровим діабетом 2 типу, гіпогонадізмом та СОАС; 5. Оцінити взаємозв'язок між якістю сну (за PSQI) та якістю життя/станом здоров'я (за EQ-5D-5L) у дорослих пацієнтів та визначити асоціацію гіршої якості сну з нижчими індексами EQ-5D-5L та шкалою EQ-VAS після корекції на ключові коваріати (область проведення анкетування, вік, індекс маси тіла, коморбідність тощо). Для вирішення поставлених мети та завдань здійснено проспективне, когортне, моноцентрове дослідження на базі ДНП «Український науковопрактичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин МОЗ України». Комплексне обстеження містило проведення кардіореспіраторного моніторингу за допомогою апарату SOMNOtouch RESP eco (SOMNOmedics, Німеччина) 79 пацієнтів та 12 здорових осіб без ожиріння та СОАС. За допомогою валідованих опитувальників EQ-5D-5L та Пітсбурського опитувальника якості сну (PSQI) проведено респондентування 31 особи щодо якості сну. Всі дослідження проведені з дотриманням заходів по забезпеченню безпеки здоров'я людини, людської гідності та морально-етичних норм відповідно до принципів Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи про права людини і біомедицину та відповідних законів України, що було підтверджено Комісією з питань етики при НМУ імені О.О. Богомольця. З усіма учасниками дослідження були підписані інформовані згоди. У роботі використовувалися наступні методи дослідження: загальноклінічне обстеження (скарги, анамнез, фізикальне обстеження), клінічні, лабораторні (біохімічні, гормональні), опитування, інструментальні, функціональні, ультразвукові та методи статистичного аналізу. Антропометричні показники оцінювались шляхом вимірювання індексу маси тіла (ІМТ), окружності талії (ОТ), окружності стегон (ОС). З інструментальних методів використовувався кардіореспіраторний моніторинг SOMNOtouch RESP eco (SOMNOmedics, Німеччина), CPAP апарат, комп'ютерна техніка. Лабораторні дослідження проводились шляхом використання наборів реагентів для біохімічних, імунологічних аналізів крові, а саме виконувалось вимірювання глюкози крові натще, індекс НОМА-ІR = (глюкоза натще x інсулін натще)/22,5, рівень глікованого гемоглобіну (HbA1c), ліпідограми, фракталкіну (ФКН/СХ3СL1), загального тестостерону, вітаміну D (25(OH)D).

2. The dissertation is devoted to a relevant issue of modern medicine—the study of sleep disorders in patients with insulin resistance in the presence of excess body weight and/or obesity, as well as the investigation of the impact of obstructive sleep apnea syndrome (OSAS) on male hormonal health. Particular attention in the study is given to improving early diagnosis and predicting the progression of OSAS through the analysis of pathophysiological indicators associated with obesity and insulin resistance. The obtained results expand current understanding of the mechanisms underlying the relationship between sleep-disordered breathing, metabolic alterations, and systemic manifestations of obesity. This, in turn, opens new perspectives for improving early detection of OSAS, metabolic risk stratification, and the implementation of personalized approaches to the management of patients with comorbid conditions, including insulin resistance and excess body weight. The aim of the study was to optimize the diagnosis and treatment of obstructive sleep apnea syndrome and its associated cardiovascular risk factors in patients with insulin resistance by comprehensively investigating the relationship between sleep disorders and hormonal-metabolic disturbances in the context of body weight dynamics. To achieve this aim, the following objectives were set: 1. To assess the prevalence of sleep disorders and determine the severity of obstructive sleep apnea syndrome in individuals with insulin resistance using objective and subjective research methods. 2. To determine vitamin D status in patients with different degrees of severity of obstructive sleep apnea syndrome (OSAS). 3. To assess the impact and relationship between obstructive sleep apnea (depending on

severity) and testosterone levels in overweight and obese men, as well as to evaluate the effectiveness of CPAP therapy in this patient population. 4. To investigate fractalkine (FKN/CX3CL1) levels in patients with obesity, type 2 diabetes mellitus (T2DM), hypogonadism, and OSAS. 5. To evaluate the relationship between sleep quality (assessed by the PSQI) and quality of life/health status (assessed by the EQ-5D-5L) in adult patients and to determine the association between poorer sleep quality and lower EQ-5D-5L indices and EQ-VAS scores after adjustment for key covariates (survey location, age, body mass index, comorbidities, etc.). To achieve these objectives, a clinical study was conducted at the premises of the State Non-Profit Enterprise «Ukrainian Scientific and Practical Center of Endocrine Surgery, Transplantation of Endocrine Organs and Tissues of the Ministry of Health of Ukraine». A prospective, cohort, single-center study was performed, which included a comprehensive examination with cardiorespiratory monitoring using the SOMNOtouch RESP eco device (SOMNOmedics, Germany). The study involved 79 patients and 12 healthy individuals without obesity or OSAS who were receiving outpatient or inpatient treatment at the above-mentioned center. In addition, 31 individuals completed sleep quality questionnaires using two validated instruments: the EQ-5D-5L questionnaire and the Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI). All investigations were conducted in compliance with measures ensuring human health protection, dignity, and ethical standards in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki, the Council of Europe Convention on Human Rights and Biomedicine, and the relevant legislation of Ukraine. Ethical approval was granted by the Ethics Committee of Bogomolets National Medical University. Written informed consent was obtained from all study participants. The following research methods were used in the study: general clinical assessment (complaints, medical history, physical examination), clinical, laboratory (biochemical and hormonal), questionnaire-based, instrumental, functional, ultrasound, and statistical analysis methods. Anthropometric parameters were assessed by measuring body mass index (BMI), waist circumference (WC), and hip circumference (HC). Instrumental methods included cardiorespiratory monitoring using the SOMNOtouch RESP eco system (SOMNOmedics, Germany), CPAP devices, and computer-based data processing. Laboratory investigations were performed using reagent kits for biochemical and immunological blood analyses and included measurements of fasting plasma glucose, the HOMA-IR index (fasting glucose × fasting insulin / 22.5), glycated hemoglobin (HbA1c), lipid profile, fractalkine (FKN/CX3CL1), total testosterone, and vitamin D [25(OH)D].

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Юзвенко, В., Товкай, О., та Комісаренко, Ю. (2025). Наслідки порушень сну у пацієнтів з інсулінорезистентністю під час воєнного стану в Україні. МІЖНАРОДНИЙ ЖУРНАЛ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ (Україна), 21 (7), 687–693. <https://doi.org/10.22141/2224-0721.21.7.2025.1633>
- Товкай, О., Юзвенко, В., Комісаренко, Ю., Третяк, О., & Іщук, В. (2025). Взаємозв'язок обструктивного апное сну й рівня тестостерону в чоловіків із надмірною масою тіла та ожирінням. *Clinical Endocrinology and Endocrine Surgery*, (3), 35–40. <https://doi.org/10.30978/CEES-2025-3-35>
- Юзвенко, В. С. (2025). Синдром обструктивного апное сну в осіб з інсулінорезистентністю та його зв'язок із рівнем вітаміну D. *Clinical Endocrinology and Endocrine Surgery*, (2), 31–36. <https://doi.org/10.30978/CEES-2025-2-31>
- Юзвенко, В. С. (2024). Вплив синдрому обструктивного апное уві сні на клініко-інструментальні показники у хворих на ожиріння. *Clinical Endocrinology and Endocrine Surgery*, (1), 34–38. DOI: <https://doi.org/10.30978/CEES-2024-1-34>

- Юзвенко, В., & Товкай, О. (2023). Скринінг синдрому обструктивного апное сну у пацієнта з метаболічним синдромом. КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК. *Clinical Endocrinology and Endocrine Surgery*, (2), 43–47. <https://doi.org/10.30978/CEES-2023-2-43>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001184

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Товкай Олександр Андрійович
2. Oleksandr A. Tovkai

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комісаренко Юлія Ігорівна
2. Yuliia I. Komisarenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9912-4879

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Урбанович Аліна Мечиславівна
2. Alina M. Urbanovych

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3676-7345

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідушко Оксана Миколаївна
2. Oksana M. Didushko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: ORCID 0000-0002-714

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Юрій Вікторович

2. Yurii V. Shevchuk

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.19

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-5128-5125

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратюк Віталій Євгенович

2. Vitalii Y. Kondratiuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4891-2338

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Деева Юлія Валеріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Деева Юлія Валеріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна